Ptujski tednik

Štev. 21 — Ptuj, dne 30. maja 1958 — Letnik XI.

Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, Komun. banka Maribor, Podružnica Ptuj štev. 640-KB-19-Ž-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din. polletna 250 dinarjev

Obeta se nam bogata žetev.

OB OBČINSKI KONFERENCI SZDL PTUJ

Vpliv SZDL na komunalno življenje in društva

Živahna politična dejavnost v občini

V ponedeljek, 26. maja, so bili na občinski konferenci SZDL Ptuj izvoljeni 15-članski upravni in petčlanski nadzorni odbor ter 26 delegatov za okrajno konferenco SZDL, v poročilu predsednika tov. Kranjčiča ter v diskusijah pa prikazano stanje, delo uspehi ter bodoče naloge organizacij SZDL v ptujski občini.

Konference so se udeležili polnoštevilno izvoljeni delegati iz vseh organizacij SZDL, kot gostje pa predsednik Okrajnega odbora SZDL tov. Mišo Ledinek iz Maribora, predsednik Občinskega LO Ptuj tov. Janko Vogrinec ter predstavnik garnizije JLA iz Ptuja.

Analiza političnega dela v občini

Predsednik občinskega odbora SZDL tov. Kranjčič je posvetil največji del poročila analizi dela in nalog vaških in terenskih odborov SZDL. Najprej je poročal o delu in uspehih občinskega odbora SZDL. V zaključnem delu poročila je prikazal vpliv politike SZDL na razvoj delavskega samoupravljanja in na vsebino dela društev in družbenih organizacij.

Vpliv SZDL na komunalno življenje

Uvodoma je tov. Kranjčič opisal častno mesto naših organizacij SZDL v široki fronti socialističnega sveta, v naprednih gibanjih in v mednarodnem položaju ter podčrtal odnos naših delovnih ljudi do vseh mednarodnih vprašanj. Glede značilnosti dela in nalog občinskega odbora SZDL Ptuj v zadnjih letih pa je poudaril, da je utrjeval in širil vlogo organov delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter prilagajal svoje oblike in metode dela tem nalogam. Občinski odbor SZDL Ptuj si je prizadeval, da bi se v komunalnem življenju uveljavili vaški in terenski odbori SZDL, sindikalne organizacije, Zveza borcev in druge družbene organizacije in društva. Naštel je primere organizacij, ki so tako delale (Markovci, Breg, Vičava, Vitomarci) in sedaj lahko pomagajo s svojimi izkušnjami tudi drugim. Stalne in občasne obravnave pomembnejših vprašanj skupno z občinskim komitejem ZKS, s predstavniki družbenih, samoupravnih in upravnih organov, sindikatov, strokovnih združenj itd. so ustvarile ugodne pogoje za neposredno usmerjanje in uveljavljanje naše politične linije ter za hitrejšo politično pomoč in ukrepanje v potrebnih primerih. Aktivne so bile posebne komisije in odbori (za kmetijstvo, za društva, za kulturnoprosvetna vprašanja, za pomoč mladini, za koordinacijo prireditev in večjih proslav, komisija oziroma ožji odbor za usmerjanje politične dejavnosti žena itd.). Pravilna ocenitev političnega položaja v občini, razdelitev političnega dela na organizacije in razporeditev političnega aktiva po terenu so se izkazale kot pravilne z zadovoljivimi volilnimi rezultati. Tovariš Kranjčič je še navedel nekaj slabosti, med katere spada prepočasno proučevanje vsebine in metod dela vaških in terenskih organizacij, pravilno in pravočasno reagiranje na razne pojave na terenu ter na učinkovitost preventivnih mer na političnem kot na ostalih področjih.

Sedaj 40 močnih organizacij SZDL

V glavnem se je zadržal tov. Kranjčič pri delu in nalogah vaških odborov SZDL ter pri vplivni politiki SZDL na splošni razvoj pri nas. Glede vaških in terenskih organizacij ter odborov SZDL je dejal, da jih je sedaj v občini le 40 namesto prejšnjih 78, in da se njihova sedanja aktivnost marsikje bistveno loči od prejšnje. Organizacije SZDL kot ljudstvu najbližji vaški parlament bodo v bodoče lahko vplivale na vse organe v vaseh, bodo močan politični činitelj kraja in občine, zlasti kjer bodo sestanke zaključevali s konkretnimi nalogami in zadolžitvami, z oceno izvršenih nalog in možnosti za bodoče delo. Največ pa bodo k uspešnemu delu organizacij pripomogli sposobni vodstveni politični kadri v odborih, ki bodo znali ljudstvu na posvetovanjih, na zborih, sejah in v akcijah z dejanjem in besedo pokazati, kaj želimo in kaj moramo še storiti za našo skupnost, za našo lepšo bodočnost. Sposoben vodstveni kader bo ob pomoči zavednih in požrtvovalnih članov, ki delajo na raznih družbenih področjih, znal intenzivneje izobraževati naše ljudstvo in dosledneje nastopati proti kvarnim vplivom, proti škodljivi propagandi ter ščititi interese naše skupnosti. Terenski in vaški odbori SZDL se bodo morali v bodoče bolj sistematično lotevati političnih in gospodarskih ter kulturnoprosvetnih vprašanj svojega področja in pri tem skrbeti za pravilno delitev dela ter dejavnost v korist socializma.

Zaupanje v moralno silo mladih kolektivov

In končno je tov. Kranjčič še poudaril, da je potrebno v naših mladih podjetjih z mladim, neizkušenim kadrom, z raznimi težavami in slabostmi, z vztrajnim, dobro pripravljenim političnim delom krepiti zaupanje v moralno silo delovnih kolektivov, organov samoupravljanja, organov uprave, sindikata, komisij, aktivov itd. Navedel je več kolektivov v občini, kot n. pr. Tovarne glinice in aluminija Kidričevo, Avtokaroserije, Delte, Pletarne, Tkalnice in barvarne, Petovie, Železniških delavnic, IKLIP, Slovenskih goric, Strojnih delavnic in drugih, ki so dokazali visoko zavest v proizvodnji in na drugih gospodarskih področjih. Z izredno marljivostjo, prizadevnostjo in sposobnostjo je bilo doslej največ storjeno ob pobudi in sodelovanju organizacij SZDL, ZKS, sindikata in drugih, ki so v ptujski občini prav živahne, saj združujejo v svojih vrstah nešteto ljudi in vestno in točno izpolnjujejo prevzete naloge. Močnejša društva so kolektivno včlanjena v SZDL. Tov. Kranjčič je naštel vsa društva v ptujski občini, zbore, klube in zveze ter posebej opisal moč, dejavnost in uspehe tistih, ki najbolj prednjačijo in imajo velik vpliv na okolico, zlasti na mladino. Pohvalil je vodilni kader teh društev, naštel pa tudi nekaj težav, ki jih premagujejo tu ali tam v občini, da bi čimbolje in uspešneje izpolnili program društva. S svojim programom izpolnjujejo vsa društva program SZDL in dosegajo iz leta v leto večje uspehe. Med njimi so DPD Svoboda Ptuj, Kidričevo, ljudskoprosvetna društva v Cirkovcih, Dornavi, Desterniku, Grajeni, Hajdini, Juršincih, pri Lovrencu, v Markovcih, Spuhlji, Trnovski vasi, Vitomarcih, Vidmu, Podlehniku, Obrtni pevski zbor Ptuj, Vajenski pevski zbor Ptuj, Šolski pevski zbor, Gasilske čete in društva, Muzejsko društvo Turistično in Olepševalno društvo Ptuj, UROJ, Aeroklub, Avto-moto društvo, TVD Partizan Ptuj, Markovci, Dornava, ŠD Ptuj, ŠD Aluminij Kidričevo, Strelci, Počitniška zveza, Taborniki itd. Preko vseh teh društev, klubov in zvez se širi med naše ljudstvo, zlasti med mladino, duh socialističnega patriotizma in socialistične ustvarjalnosti.

Spoprijeti se moramo s težavami

V razpravi so delegati tolmačili izkušnje s terena (Vitomarci, Markovci, Cirkovci, Lovrenc itd.). Kjer ni skrbi z mladino, so z odraslimi, ki se še marsikje niso znašli v današnjem mednarodnem gospodarskem in političnem položaju, ker ne poznajo delovanja socialističnih sil, ne zaupajo v moč ljudskih množic in nasedajo tuji propagandi, ki zasleduje svoje slabe namene.

Tov. Predanič je diskutiral o vplivih na podeželske ljudi, ki še zavirajo ljudstvo pri sodelovanju v društvih in z organi ljudske oblasti in navedel nekaj konkretnih primerov. V razpravi je hotel opozoriti delegate SZDL na pojave, ki zavirajo politično dejavnost organizacij SZDL in njihovih odborov in način, kako se je treba z njimi spoprijeti in obračunati, kjer se pojavijo. Tov. Janko Vogrinec je govoril o vplivu organizacij SZDL na komunalno življenje v občini, na številne pobude in predloge občanov potom svojih organizacij in društev, o delu občinskih odbornikov v društvih ter v občinskem ljudskem odboru.

Razpravo je zaključil gost tov. Mišo Ledinek iz Maribora, ki je poudaril, da naj članstvo organizacij SZDL in vseh društev podpre prizadevanja njihovih odborov in članstva pri izvajanju programa SZDL, na drugi strani pa naj stopijo odločno na pot posameznikom, ki imajo namen škodovati našemu skupnemu prizadevanju na katerem koli področju.

Volitve članov upravnega in nadzornega odbora ter delegatov so bile javne in so se vsi navzoči soglasno strinjali s predlogom kandidacijske komisije, ki je predlagala v občinski odbor SZDL člane, ki imajo največ izkušenj in vpliva na političnem področju in bodo tudi v bodoče uspešno izvrševali politične naloge v ptujski občini. JV

Naš komentar

Prihod alžirskih padalcev na Korziko je samo opomin francoski vladi, da ne bodo prenehali, preden ne bodo ustanovili odbora narodne rešitve tudi v Parizu. Dogodki v zadnjih dneh so potrdili, da vladna dvojna politika ni niti najmanj primerna in da jo bo prav to pokopalo. Drugače ocenjujejo zarotnike na Korziki kot v Alžiru. Desničarski poslanec je v skupščini ob razpravi o izključitvi korziškega poslanca Arrieghija logično prikazal dvojno politiko, ko je dejal, da poslanca izključujejo, ker je izpolnil nalogo generala Salana, vladnega pooblaščenca v Alžiru.

Francija je sedaj pred odločitvijo, da pokliče na oblast generala De Gaulla. Kaže, da se bo to zgodilo že te dni, morda že jutri. Sedaj je samo vprašanje, ali bo general računal na sedanjo ureditev in skušal z republikanskimi zakoni odpraviti krizo, ali pa bo uvedel diktaturo.

Ne glede na posamezne izpade, grožnje zarotnikov, demonstracije in podobna velika dejanja, je važno to, da bodo Francozi s svojo krizo porušili ravnotežje med vzhodnim in zahodnim blokom. Kakor je opaziti, je ameriška politika zadnje dni samo na oprezanju, ker se ne upajo ničesar ukreniti. Kriza lahko poruši že tako zrahljano Atlantsko zvezo in preden politiki ne bodo dobro spoznali, kaj vse bo sedanje vrenje v Franciji povzročilo, čakajo. Tako čakanje je opaziti tudi na Vzhodu, čeprav so pravkar na zasedanju Varšavskega pakta sklenili, da bodo zmanjšali vojsko za manj kot 200 tisoč ljudi.

Francoska kriza, ki je prevladovala v političnih dogodkih vendar ni mogla zasenčiti razmer v Libanonu, socialdemokratski boj proti atomski smrti v Nemčiji in predvsem nemire v Tunisu in Maroku.

Francoski zarotniki v Alžiru stremijo po tem, da bi zopet zasedli Tunis in Marcko. Zato so organizirali več incidentov, bombnih napadov, ugrabitev tuniških vojakov in podobno. Tunizijci se zopet nameravajo pritožiti pri Varnostnem svetu, Maročani pa zahtevajo umik francoskih čet iz vzhodnih predelov svoje dežele. Nemirna meja je povzročila v Ameriki precej skrbi in poluradni ameriški krogi so že izjavili, da bodo zavzeli določeno stališče do severnoafriškega problema, če francoski vojaki ne bodo prenehali z napadi. To pomeni internacionalizacija alžirskega upora in možnost, da se v štirileto vojno odločneje vmešajo sile OZN.

V Libanonu je redna vojska začela splošni napad na upornike, pritožbo v Varnostnem svetu pa so preložili za tako dolgo, da se bo sestala Arabska liga in razpravljala o libanonski pritožbi, da se sosedna Združena arabska republika vmešava v njene notranje zadeve. Šamun bo, kot kaže, zaenkrat zadržal oblast, vroča tla pa dokazujejo, da ljudje ne bodo mirovali.

Ob Tednu poklicnega usmerjanja mladine

Šolska vrata se bodo kmalu zaprla. Večina otrok in mladine brezskrbno pričakuje počitnice. Zakaj jih tudi ne bi? Po prijetno preživetem poletju se bo vpisala v višji razred osemletke ali gimnazije. Nobenih posebnih skrbi ne čuti. Tudi njihovi starši ne.

Drugače je z onimi, ki dokončujejo šolsko obveznost. Nekateri so v četrtem razredu gimnazije, drugi v tretjem in drugem, nekaj jih je, ki bodo opravili v osemletnem šolanju le prvi razred gimnazije ali pa še manj. Podobno je v osemletnih šolah na vasi.

»Kam sedaj? Kateri poklic si bom izbral?« Ti vprašanji zaskrbljujeta mladi rod in tudi starše. Vsak si želi najlepše. Vsak bi hotel biti v življenju zadovoljen. Odločiti se je treba. Kako?

To vprašanje smo prepuščali do nedavna samostojni presoji mladine, njih staršem ali pa smo sem ter tja iskali nasvet pri starejših in izkušenejših. Marsikateri oče je želel svojemu sinu, da bi postal zdravnik, mati hčerki, da bi »delala v pisarni« in podobno. Razumljivo je, da hočemo svojemu otroku v življenju najboljše. Običajno mu določimo tak poklic, ki na zunaj ne pozna težav, ki je bolj »gosposki«, kjer se človek »ne maže« ali kjer osebnost ni zapostavljena kot na primer »čevljar«.

Med mnogimi drugimi vprašanji našega naglega razvoja smo začeli tudi z delom poklicnega usmerjanja. Nagli gospodarski napredek zahteva od človeka vedno več znanja, sodobna tehnična oprema proizvodnje potrebuje strokovno izšolane ljudi. V tem gospodarskem vzponu nastajajo in se razčlenjajo novi poklici. Mnogi jih ne poznamo. Predvsem tisti ne, ki bi morali zanje največ vedeti, to je starši in mladina. Od sedanje izbire poklica bo zagotovljeno našemu otroku ali srečno življenje ali pa mu bomo zagrenili vse njegove žive dni.

Služba poklicnega usmerjanja ima težko delo. Prebroditi mora vrsto starih nazorov. Spoznati mora vse prirodne in pridobljene sposobnosti mladega človeka. Za določene vrste poklicev mora izvesti vrsto preizkušenj, sodelovati mora s starši, pedagogi in s proizvodnjo. Prav tako mora spoznati otroka že v letih pred izstopanjem iz šole. Zaradi tega se bo ta služba vedno bolj poglabljala in bo na podlagi opazovanj in preizkušenj že vnaprej določila poklice, za katere ima posameznik najboljše duševne in telesne sposobnosti.

V tem letu je izvedla Komisija za poklicno usmerjanje mladine pri Biroju za delo ObLO Ptuj prva dela za svoje nadaljnje udejstvovanje. V predpripravah za razgovor z mladino je imela v zimskem času 35 predavanj z učiteljskimi zbori. Namen teh razprav je bil zagotovitev sodelovanja naših vzgojiteljev, kateri lahko nakazujejo v svojem učno-vzgojnem delu mladini poljudno in nazorno vse vrste poklicev. Nato so imeli člani komisije razgovore s starši otrok, kateri dokončujejo šolsko obveznost. Ti razgovori so odkrili komisiji, da se zelo malo staršev zanima za to, kam bodo poslali svojega otroka k poklicnemu usposabljanju, odnosno, da jih je zelo malo, ki bi vedeli, kakšen poklic bi bil za njihovega otroka najprimernejši. Sledilo je delo z mladino samo. Iz izkušenj preteklega leta, ko je delala komisija le z mladino, je bil dosežen v tem letu velik napredek. Mladina se ni več odločala le za njej na zunaj najbližje in najvidnejše poklice, kot na primer fantje za avtomehanika, dekleta pa za šiviljo, temveč je iznašala že raznovrstne poklicne želje in je v mnogih primerih skupno s starši ukrenila vse potrebno, da se ji ta želja izpolni...

Dosedanje delo komisije je šele v začetkih, iz leta v leto se bodo metode izpopolnjevale in se bodo vključile v celotni organizirani proces od šolanja otroka v obvezni šoli preko poklicnega usmerjanja po opravljeni šolski obveznosti do predaje strokovno izšolanega človeka skupnosti.

Prepričani smo, da se bodo starši in vzgojitelji z vnemo in s prizadevanjem priključili delu poklicnega usmerjanja, da bomo lahko zagotovili proizvodnji strokovne kadre, ki bodo sposobni dalje razvijati družbeno gospodarstvo.

JOŽE STROPNIK:

V pozdrav na »Dan mladosti« — 25. maja 1958, so korakali po ptujskih ulicah pripadniki JLA in člani raznih društev ter organizacij iz ptujske občine.

Iz naših mest, trgov in vasi

Še o HE Hajdoše

Kot smo že poročali, je pretekli teden zasedala komisija za revizijo projekta za gradnjo hidroelektrarne Hajdoše. Projekt je potrjen brez bistvenih sprememb, tako da sedaj lahko pasredujemo našim bralcem konkretnejše podatke.

Voda za pregrado bo zalila v celoti okoli 600 hektarjev zemljišča, od česar je plodne oziroma obdelovalne zemlje okoli 300 ha. Po projektu bodo morali zapustiti svoja sedanja bivališča posestniki Holc, Lah, Kajzersberger in delno Breg Jurij, ker bo zemljišče, kjer sedaj stojijo stanovanjska in gospodarska poslopja, pod vodno gladino bodočega jezera. Tudi hlevi kmetijskega gospodarstva »Osojnik« se bodo morali umakniti gradbišču hidroelektrarne. Projektanti predvidevajo izgradnjo odtočnega kanala v dolžini okoli 1800 m od pregrade, tako da se bo tudi niže elektrarne moralo porušiti 1 stanovanjsko poslopje. Za vsa ta stanovanjska in gospodarska poslopja kakor tudi za poplavljena zemljišča bo investitor poskrbel za enakovredno zamenjavo oziroma bo plačal upravičencem dejansko vrednost v gotovini.

Kakor smo že poročali, bo na obeh bregovih reke Drave zgrajen nasip iz zemlje za zaščito kmetijskih obdelovalnih zemljišč. Z izgradnjo nasipa na desnem bregu bo okoli 600 hektarov zemljišča, ki je doslej bilo manjvredno kot poplavno področje, s tem nasipom zaščiteno od poplav. To bo vsekakor močno omililo izgubo 300 hektarjev plodne zemlje, ki bo prišla pod vodo.

Bazen hidroelektrarne Hajdoše bo imel akumulacije okoli 38 milijonov kub. m vode. To bo največji bazen od vseh dosedanjih naših elektrarn na reki Dravi. Ta velika akumulacija bo omogočila koriščenje nočnega dotoka vode v dnevnem času. Ta prenos bo v ugodnih razmerah lahko znašal okoli 240 milijonov kilovatnih ur letno. Ta ugodnost nam bo razumljiva če vemo, da je zaradi malih možnosti akumulacije pri dosedanjih elektrarnah na reki Dravi morala v nočnem času večkrat teči voda mimo turbin, ker ni bilo potrebe po električni energiji in da nam je ta voda v dnevnem času primanjkovala. Za orientacijo, koliko je to energije, ki jo bomo lahko preneslí iz noči na dan navajamo, da porabi naš največji odjemalec Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem dnevno okoli 1 milijon kilovatnih ur in bi s to preneseno energijo ta tovarna lahko obratovala skoro 8 mesecev.

Zvedeli smo, da bo elektrarna po dokončni izgradnji zaposlovala 38 strokovnjakov. Za nastanitev teh ljudi bo investitor zgradil stanovanja v Ptuju, nekje v Vičavi. Če bodo zagotovljena potrebna sredstva, se bo gradnja pričela že naslednje leto.

Ho.

4. junij - dan krvodajalcev

Prvič praznujemo v naši državi ta dan, prvič dajemo javno priznanje vsem onim, ki so dali kri enkrat, pa kasneje dajejo vedno znova, del samega sebe sočloveku — KRI.

Kri je zdravilo, ki preneseno od zdravega — bolnemu deluje kot nobeno drugo, ker je živa snov. Je del življenja darovan drugemu. Plemenito dejanje, ki se ne da z ničemer poplačati.

Krvodajalec, naj Ti dvigne glavo zavest, da je Tvoja kri pomagala, reševala življenja. Hvaležnost neštetih, ki si jim podaljšal ali ponovno dal življenje, gre Tebi. Večina tistih Te osebno ne pozna, vedo pa, da si bil tisti, ki si jim želel najboljše. Ko se Tvoja kri pretaka v bolnika, mu ne krepi samo telesne moči, temveč tudi vero v življenje. Žal sam ne vidiš, koliko vsaka kaplja pomeni tistemu, ki bi rad še živel.

Mar veš krvodajalec, da so dobili Tvojo kri le najslabotnejši? Mogoče je bil to Tvoj otrok ali mati Tvojega prijatelja, mogoče žena pri porodu ali ponesrečenec pri delu, mogoče kdo iz Tvojega kraja, ki je bil lahko operiran in rešen kake zle tvorbe v telesu, le po Tvoji zaslugi? Tega Ti ne morem točno povedati. Vem pa, da je bil nekdo od teh, ki jih tudi pri nas, v ptujski bolnišnici ni malo. Nasprotno, vsak dan jih je več, ki jih rešimo.

In vedno, kadar uspemo in rešujemo, mi je žal, da nisi zraven Ti, ki si kri dal. Bil bi srečen in ponosen. Prepričal bi se, da tudi Ti v podobnem trenutku ne bi bil prepuščen samemu sebi. Kri drugega bo tudi Tebi pomagala. Izrek: »Danes jaz tebi, jutri ti meni«, naj med nami velja.

Povprečna starost ljudi je vedno višja. Eden od vzrokov je ta, da se je zdravljenje izpopolnilo. Napredek v medicini je ogromen, razvil se je nauk o transfuziji, kri je postala poseben predmet proučevanja. Ugotavljamo, da je kri neprecenljive vrednosti in več vredna kot najdražje zdravilo, zvarjeno v lekarni, zato ker je živa snov. Pravega nadomestila zato zanjo ni. Slutili so to že naši predniki, mi to zagotovo vemo. Prav zato je poraba krvi vedno večja, kar pomeni, da se število tistih, ki kri dajejo, vedno veča.

Jeza Marija iz Hajdine je dala kri 70 krat od tega brezplačno 21 krat, še vedno se javlja kot krvodajalka

Nekoč so kri plačevali, zato je ni mogel dobiti vsak, ki bi jo rabil. Danes, ko se Vas prijavlja vedno več, da jo darujete, jo dobi skoraj vsak, ki jo rabi.

Krvodajalci, hotela sem Vam reči — preprosto — hvala. Hvala v imenu vseh, ki ste jim pomagali, da so zdravi med nami, hvala za tiste, ki so še odvisni od Vašega plemenitega dejanja — darovanja krvi. Bodite ponosni, da ste zdravi in da ste pomagali.

Želela bi, da bi se Vaše vrste pomnožile, da bi čimveč ljudi bilo Vam enakih.

Ogromno je, kar ste storili, naj Vam bo kot skromno priznanje Vaš dan — dan krvodajalcev.

Dr. I. J.

Novi krvodajalci

Jančič Marija, Nova vas 84, Meško Marija, Gajeva 51, Kukovec Ana, Ptuj, Ormoška cesta, Stubičar Anton, Zg. Leskovec 23, Bezjak Martin, Brstje 24, Galun Veronika, Sp. Hajdina 52, Munda Terezija, Sobetinci 29, Munda Marija, Zabovci 63, Šegula Ivana, Podvinci 61, Gašperič Viktor, Krčevina 110, Vrbnjak Liza, Rotman 19, Strelec Apolonija, Stojnci 121, Holc Ivana, Ciril Metodov drevored 7, Drofenik Milena, Ptuj, Trg svobode 1, Grabar Ivanka, Podvinci 100, Jeza Marija, Sp. Hajdina 67, Mašanovič Roza, Ptuj, Ciril Metodov drevored, Požgaj Sabina, Središče 220, Medved Marija, Zg. Jablane 10, Kolar Marija, Šikole 41, Foštner Otilija, Pongerci 27, Rebernik Neža, Cirkovce 5, Gradišnik Ivanka, Cirkovce 8, Unuk Roza, Pongerce 21, Belca Marija, Pongerce 2, Veg Marija, Šikole 63, Kaper Neža, Cirkovce 17, Puklič Terezija, Strgojnci 91, Frangeš Ana, Sp. Jablane 4, Hergan Magdalena, Strgojnci 4, Kolar Marija, Šikole 47, Trčko Marija, Cirkovce 23, Babšek Marija, Šikole 7, Leh Ivanka, Šikole 76, Lipej Milena, Šikole 46, Mohorko Lizika, Gorca 86, Ducman Štefan, Strgojnci 17, Mohorko Terezija, Lovrenc na Dr. p., Horvat Valentin, Pongerce 13, Koren Štefan, Cirkovce 53, Finguša Jožef, Kajzer Jožef, Cirkovce 17, Benedik Ana, Dolena 44.

Kot žrtve ste padli v borbi za nas

NAD 500 ŽRTEV JE PADLO IZ PTUJSKEGA OKOLIŠA ZA NAŠO OSVOBODITEV. PRIOBČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA.

ALIČ VIDA iz Ptuja je padla kot talka. Rodila se je leta 1924 v Ptuju, kjer je končala 5 razredov gimnazije, nato pa odšla v Maribor na učiteljišče. Ko je izbruhnila vojna z Nemčijo, je dovršila dva letnika. Aprila 1941 je pustila šolanje. Okupator jo je dodelil za pomožno delavko k železnici. Službovala je v Ptuju, po avstrijskih kolodvorih, nazadnje pa v Središču ob Dravi, kjer je postala obveščevalka OF. Dajala je važne podatke o vojaških transportih iz Nemčije skozi Središče na Balkan. Zaradi domačega izdajalca je bila Vida aretirana 3. dec. 1944. Zaprli so jo najprej v Ptuju, nato pa so jo odpeljali v zapore frančiškanskega samostana v Maribor. Po pripovedovanju sojetnikov je bila Vida pogumna. Tolažila je obupance, jih kratkočasila, jim prepevala borbene pesmi. Dne 9. aprila 1945 so jo ustrelili pod Pohorjem pri Mariboru.

ARNUŠ KARL se je rodil v Polencih pri Polenšaku. Izučil se je krojaške obrti v Ptuju. Skojevec je postal leta 1933. Leta 1936 se je prijavil za odhod v Španijo. Že pred izbruhom vojne je postal član KP. Svoj kadrovski rok je služil pri mornarici.

Ob napadu fašistične Italije na Jugoslavijo je sestrelil dva italijanska motorna bombnika. Aprila 1941 se je vrnil v Ptuj in se takoj vključil v OF. Julija 1941 je odšel k partizanom na Pohorje. Ker ni dobil zveze z njimi, se je vrnil. Kmalu je drugič odšel k partizanom. Sodeloval je v bitki z gestapovci pri Kidričevem. Na Pohorju je bil mitraljezec v 2. vodu. Boril se je v boju na Klopnem vrhu, pri Fišerjevi vili in drugod.

Zaradi bolezni je moral domov na zdravljenje. Po krivdi izdajalcev je prišel v roke okupatorju. Ustrelili so ga v Mariboru v jeseni leta 1941. Arnuš Karl se po svoji borbenosti, požrtvovalnosti in predanosti veliki ideji osvoboditve delavskega razreda iz spon kapitalizma — uvršča med junake našega naroda.

ANŽEL MIHAEL se je rodil v Žabjeku. Študiral je agronomijo v Beogradu. Že v stari Jugoslaviji je bil povezan s komunisti.

Po kapitulaciji Jugoslavije se je vrnil domov, kjer je postal neustrašen organizator OF. Povezal se je z dr. Špindlerjem v Juršincih, s člani OF v Markovcih in drugod. Pogumno se je udeležil prevoza orožja za prvoborce v hajdinske gozdove v skrivališče.

Dne 13. sept. 1941 ga je povabil »Arbeitsamt« na urad. Mihael se je šel posvetovat k tov. Lacku, kaj mu je storiti. Nato se je vabilu odzval. Toda tam so ga čakali gestapovci. Zaprli so ga v ptujske zapore, nato so ga odpeljali na Borl. Prestal je muke okupatorjevega nasilja. Okupator ni od njega izvedel ničesar. Dne 10. okt. 1941 so Mihaela ustrelili v Šoštanju z drugimi talci.

(Nadaljevanje drugič)

PRORAČUN občine Središče

Proračun občine Središče za l. 1958 predvideva 18,400.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Proračun je za 44 odst. višji od lanskega, njegove dohodke pa tvorijo: dohodki iz gospodarstva (2,726.000 din), dohodki od prebivalstva (15,357.000 din) ter ostali dohodki (317.000 din).

V izdatkih je predvideno za prosveto in kulturo 5,919.000 din, za socialno varstvo 939.000 din, za zdravstveno zaščito 3,080.000 din, za državno upravo 3,894.000 din, za komunalno dejavnost 300 tisoč din, za negospodarske investicije (načrti za novo šolo) 200 tisoč din, za dotacije 1,760.000 din, rezervna sredstva za event. povečanje plač znašajo 1,238.000 din in proračunska rezerva 1 milijon 70 tisoč din.

Poleg proračunskih bo razpolagala občina v letu 1958 s sredstvi stanovanjskega sklada v višini 5,448.000 din, občinskega družbenega investicijskega sklada v višini 2,324.000 din ter cestnega sklada v znesku 308.000 din.

Iz Juršinc

Na podlagi zakona o tisku prosiva, da objavite v Vašem listu popravek za v stev. 13 priobčeni dopis pod naslovom: Iz Juršinc.

Ni res, da sva nasprotovala napeljavi voda za električno omrežje po najinem posestvu, čeprav so napravili traso brez najine vednosti. Na najine stroške sva dala skopati na najini njivi jamo na vodu, ki vodi proti Slomu kljub temu, da se bo s tem uničilo 30-letno zdravo sadno drevo in z odstranitvijo vrha poškodovalo eno 15-letno drevo. Prispevala sva tudi en kostanjev drog.

Nerazumljivo nama je, zakaj se odcep proti Šoštariču ni trasiral od drugega droga v najinem vinogradu na levo po vinogradu in njivi naravnost, ker tukaj ni nobene zapreke. Tako pa je odcep trasiran od tretjega droga na drugi najini njivi in preko sadonosnika. S tem bi se nama uničilo ali poškodovala nadaljna tri sadna drevesa in uničilo še eno drevo sosedu. V sadonosniku pa si brez potrebe, to je zgolj iz škodoželjnosti ne dovolita delati škode, ker raste drevo deset do petnajstrov let preden začnen roditi. Tohrej ne gre za en drog, ampak svo dovolila postaviti na najinem posestvu namesto tresirani pet ali celo šest drogov v vinogradu in na njivi, ker se s tem brez škode oziroma zaprek ohrani sedem sednih dreves.

Dopisnika opozarjamo, da neha s tem enostranskim in neresnim področjem.

Kokol Anton in Frančiška
Botkovci 31, Juršinci.

Popravek

V članku o ptujskih maturantih v št. 20/58 z dne 23. maja t. l. je v prvi vrsti teksta pomotoma navedena sreda namesto torek 20. maja.

Iz Vitomarc

Ljubitelj narave bi ne bil razočaran, če bi v tem času obiskal Slovenske gorice, da ne rečem Vitomarce. Pomlad je letos pri nas res bogata in raznolika. Kar predstavljajte si naše griče, vse v cvetju in zelene pesniške travnike. Toliko skritih lepot je pri nas in človeku je kar žal da niso bolj zapažene in občudovane.

Mogoče je pomlad kriva, ali pa mnogo obetajoča letina, da se je tudi v ljudeh nekaj zganilo. Nič bi ne bilo narobe, če bi dejali, da se je s pomladjo začela za Vitomarce tudi sezona sestankov in sej. Nedeljo za nedeljo se vrstijo in še med tednom. Zadnjič sta bila kar dva istočasno: sestanek članov SZDL in roditeljski sestanek. Prvi je bil sklican na pobudo občinskega odbora SZDL.

Pred štirimi leti izvoljeni vaški odbori SZDL so po prvih znakih aktivnosti prenehali z delom. Sestanki so sicer bili sklicani, ljudi pa ni bilo in tako je vse skupaj zaspalo. V kraju pa so se pojavljali problemi, ki jih ni nikdo reševal. Marsikaj bi se dalo urediti prek organizacije SZDL, kar je ostalo nerešeno in rodilo nevoljo pri ljudeh.

Zadnje čase so ljudje uvideli, da tako dalje ne gre. Potrebno bo izbrati ljudi, ki bodo znali ljudi zopet povezati v množične organizacije. Potreba in spoznanje sta se pokazala, treba je bilo samo še iniciative s strani občinskega odbora SZDL.

Na sestanek je prišlo mnogo ljudi. Sprejet je bil sklep, da se dosedanji vaški odbori združijo v en sam sedemnajstčlanski odbor, ki bo zajemal vasi območja krajevnega urada. Volitve so bile tajne.

V razpravi so člani razpravljali pereča vprašanja, med drugim, ali bo ostal v kraju živinozdravnik, kako napredujejo dela pri gradnji zadružnega skladišča, o gradnji dvorazrednice v Slavšini in drugem.

Ta sestanek je bil obenem roditeljski sestanek in na njem bi naj izvolili nov šolski odbor. Dosedanjemu odboru je potekla doba že v lanskem letu. Odbor ni bil samoiniciativen, pobud pa ni bilo od nikoder. Zato je bilo nujno izvoliti novi odbor, čeprav se približuje konec šolskega leta.

Uvodoma so seznanili starše s pomenom in z nalogami šolskega odbora pri upravljanju šole. Prikazano je bilo tudi številčno stanje učiteljstva na šoli. Sedaj poučuje vsak učitelj po dva razreda, stanje pa se bo še poslabšalo, ker po trenutnih izgledih odideta še dva učitelja. Obstaja upravičen strah, da se bo ob začetku prihodnjega šolskega leta ponovil primer, kot je bilo lani, da je ostala šola skoraj brez učiteljev.

(Konec na 3. strani)

ZASKRBLJENOST

»Tam za vogalom nekdo že pol ure pretepa našega Mihca!«

»Zakaj pa ne prideš tega takoj povedat?«

»Od začetka je kazalo, da ga bo Mihec nabutal.«

Svečanost v Srecah pri Makolah

Kdo ne pozna prijaznih Makol ob vznožju zelenih gričev, posajenih z vinsko trto, ki zaključujejo del naših znanih takozvanih Gornjih Haloz. Desno od Makol se po ozki dolini v vijugah lene premika Dravinja, ki se ob deževju razbohoti, razlije in dela tamkajšnjemu kmetu veliko škodo.

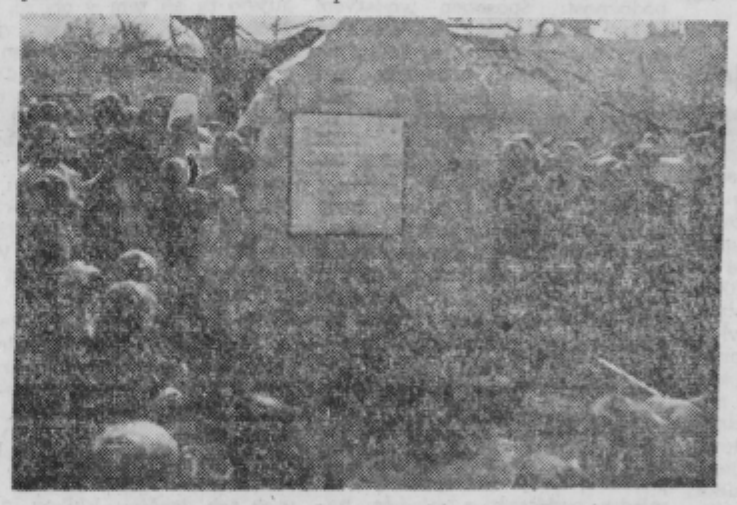

v Srecah

Makole so znane iz narodno osvobodilne borbe, saj je dalo nad 40 ljudi svoja življenja za domovino. Že 1942. leta je bilo ustreljenih 5 talcev, domačinov. V Makolah na travniku je tudi grob 10 talcev, ki so bili pripeljani iz ptujskih zaporov in tam ustreljeni. Na pokopališču pa je skupen grob 9 partizanov-kurirjev, ki so padli v borbi na Dednem vrhu pri Makolah.

Na levem bregu Makol na hribu se svetlika staroveški grad Štatenberg, sedaj imenovan Dravinjski dom. V tem gradu, ki je bil v fevdalnih časih delovnemu človeku nedostopen, je znano letovišče in gostišče, ki privablja od blizu in daleč naše delovne ljudi in tudi inozemski turisti so često gostje tega lepega predela naših Haloz. Grad slovi tudi po svojih znamenitih freskah.

Pol ure hoda na desno, na nasprotnem hribčku, v Pečkah-Srecah se nahaja ob gozdu čedna hišica. V tej hišici so že prvi borci leta 1941, ko so šli iz Ptujskega okraja na Pohorje, dobili prvo zatočišče. V neposredni bližini te hiše je takrat videla oborožene ljudi neka ženska, takoj bežala javit to na najbližjo žandarmerijsko postajo in še isti dan je bila hajka za temi ljudmi. Med Nemci se je o tem mnogo govorilo pred vsem zato, ker je bil par dni poprej spopad med temi borci in ptujskim gestapom pri hajdinskem gozdu, kjer je bil eden gestapovec ranjen.

Vsa 4 leta je bila ta hiša na razpolago borcem osvobodilnega gibanja. Tu so se menjavali pohorski kurirji s kurirji iz Haloz in Dravskega polja. Tu je bil obveščevalni center. Tu je bila prehodna partizanska bolnica. V tej hiši je bila zdravnica dr. Rožica Sagadin, ki je hodila zdravit bolne in ranjene partizane na Pohorje, Haloze, Dravsko polje itd. V tej hiši je bil radio, kjer so se sprejemala radijska poročila in dajala v tisk v tehniko »Lacko« itd.

Tri tedne pred koncem okupacije, ko je Rdeča armada že 2 meseca stala pred Središčem in se je sem slišalo streljanje topništva, ko se je že vsak veselil svobode, se je našel grd izdajalec in pripeljal okrog 300 nemških policistov. Obkolili so hišo in vdrli v njo. V hiši se je nahajalo 8 ljudi. 7 so jih pobili, od teh 3 privezali na kljuke vrat, polili z bencinom in žive sežgali. Samo enemu se je posrečilo pobegniti, bil je sicer ranjen, vendar mu je uspelo uiti. Tudi zdravnica, ki je bila znana in priljubljena daleč naokrog, je zgubila življenje.

Vsako leto priredi tamkajšji odbor ZB spominsko svečanost na grobovih teh žrtev, ki ležijo tam, kjer so se borili in kjer so dali življenje za domovino. Ti grobovi so svarilo vsem okoliškim ljudem pred okupatorjem in njegovimi grozodejstvi.

1. junija, to je prihodnjo nedeljo, bo ob 3. uri popoldne svečanost na tem mestu. Proslavo bo organizirala Zveza borcev narodnoosvobodilne vojne občine Lešje.

-na-

Ukinitev privatne zdravniške prakse

in spremembe v poslovanju Zdravstvenega doma Ptuj

Po zakonu o zasebni zdravniški praksi (Ur. l. LRS štev. 43/57) je na območju ptujske občine s 1. junijem 1958 delno ukinjena privatna zdravniška praksa. Usluge, ki so jih doslej nudili privatni zdravniki pacientom v svojih ordinacijah in s hišnimi obiski, mora sedaj nuditi zdravstvena služba.

S 1. junijem t. l. bodo v Zdravstvenem domu v Ptuju vključene v poslovanje na novo adaptirane ambulante. Poslovale bodo za sedaj po sledečem urniku: Dopoldne 3 splošne ambulante in sicer:

I. od 6. do 12. ure;
II. od 6.30 do 11. ure;
III. od 7. do 10. ure.

Popoldne pa 2 splošni ambulanti in sicer ena vsakodnevno od 13. do 16. ure in druga ob torkih, četrtkih in petkih od 13. do 15. ure.

Ostali oddelki in specialistične ambulante bodo poslovali v istem času kot do sedaj in sicer: Antivenerični dispanzer vsakodnevno od 6.30 do 7. ure in od 10. do 11. ure ob ponedeljkih in četrtkih. Protituberkulozni dispanzer ob ponedeljkih popoldne, ostale dneve dopoldne. Otroški dispanzer vsakodnevno od 7. do 12. ure, vsak petek popoldne otroška posvetovalnica. Šolska poliklinika od 6. do 12. ure vsakodnevno.

Specialistična ambulanta za notranje bolezni vsakodnevno, razen sobote, od 11. do 13. ure. Ginekološka ambulanta vsakodnevno, razen srede in sobote, od 13. do 15. ure. Dispanzer za žene — za noseče ob ponedeljkih in sredah od 12. do 14. ure — za preglede po porodu ob torkih in četrtkih od 12. do 14. ure.

Ambulanta za bolezni ušes, nosa in grla ob sobotah od 13. ure do večera. Okulistična ambulanta ob nedeljah od 7. do 14. ure. Zobna ambulanta — ordinacija I. dela ob ponedeljkih od 6. do 12. ure, torkih od 6. do 13. ure in od 14. do 18. ure, sredah od 6. do 14. ure, četrtkih od 6. do 12. ure, petkih od 6. do 13. ure in od 14. do 18. ure, ob sobotah pa od 6. do 12. ure. V kolikor bo zdrav drugi dentist, bo sprejemal paciente vsakodnevno od 7. do 13. ure.

Na novo bo otvorjena neurološka ambulanta, ki bo od 2. junija t. l. sprejemala ob ponedeljkih od 14. ure dalje z napotnico splošne ambulante.

Za obiske na domu bo od 2. junija t. l. dalje deloval neprekinjeno dežurni center (podnevi in ponoči). Naročila za obiske bolnikov na domu se bodo sprejemala na telefonsko številko 70 ali pa osebno pri linici ob vhodu v zdravstveni dom. Obiske naročajte po možnosti dopoldne, da bi imeli službujoči zdravniki možnost jih v popoldanskih urah plansko izvršiti, brez nepotrebnih ponovnih voženj v isto smer. Na ta način bo obisk prej storjen in z manjšim trudom ter stroški. V nujnih primerih se bodo odzvali dežurni zdravniki tudi pozneje in ponoči oddanim pozivom. Kot ambulantna javna zdravstvena služba tako se tudi obiski na domu z drugo besedo terenska služba vrši za vse prebivalce pod istimi pogoji. Cena obisku podnevi in ponoči je 390 din, ki jih plača nezavarovanec zdravniku na roko, o čemer dobi uradno potrdilo, za zavarovanca ali občinskega oskrbovanca, ki ima tozadevno potrdilo, pa obračuna ZD sam.

Obisk, ki traja več kot eno uro, se plačuje za vsako nadaljno uro po 150 din. Zguba časa na vožnji se vračuna v čas obiska. Za pregled v isti družini se plačuje za vsako nadaljnjo osebo polovična cena. Razen pregleda se seveda obračunava tudi kilometrina, ki znaša za prevoze, ki jih vrši ZD s privatnimi ali lastnimi prevoznimi sredstvi, din 40.— po km. Cene pregledov v ambulantah pa ostanejo za samoplačnike neizpremenjene — zdravniški pregled 200 din.

Uprava Zdravstvenega doma Ptuj

Vajenci za ‚Teden mladosti'

V »Tednu mladosti« sta Vajenska šola za razne stroke in Vajenska šola za trgovinsko stroko v Ptuju priredili več prireditev, ki so bile obenem prireditve za zaključek šolskega leta.

Med šolskim letom sta delovala na šoli mladinski mešani pevski zbor in pri odseku »Svobode« tamburaški zbor. Delovanje obeh zborov je bilo otežkočeno zaradi mnogih ovir. Okoliščina, da prihaja vajenska mladina v šolo le po dvakrat tedensko in še tedaj po strokovnih skupinah, je bila glavna ovira pri vključevanju še tiste mladine, ki je želela udejstvovati se v enem izmed obeh zborov. Le okoli 10% vajenske mladine stanuje v mestu in bližnji okolici. Vsi ostali se vozijo v šolo z vlakom, avtobusi ali kolesi, nekateri pa hodijo peš od 5 do 10 km. Razen tega pa je ta mladina vključena v produkcijo.

Kljub težkočam pa sta oba zbora pokazala s svojimi nastopi, kaj zmoreta s prizadevnostjo, vestnostjo in voljo. Sodelovala sta na »Glasbenem festivalu«, pri mladinski akademiji, na šolski akademiji in priredila lastni koncert.

Med prireditve v »Tednu mladosti« spada tudi vajenska razstava. Vajenska šola je priredila vsako leto ob zaključku šolskega leta razstavo izdelkov. Letos jo je priredila v »Tednu mladosti«. V času od 23. do 25. maja so bili v petih učilnicah razstavljeni ročni izdelki učencev vseh strok, ki se šolajo na tej šoli. Delo v šoli so prikazali z risbami, delovniškimi dnevniki ter slovenskimi in računskimi nalogami. Kdor spremlja to delo skozi leta, je lahko ugotovil, da je ta mladina v dobri življenjski šoli, da vztrajno in konstantno napreduje.

Za svoje letošnje prireditve se je vajenska mladina zelo pripravila; rada dela in išče tudi priznanja. Ali ga je tudi našla? Zdi se mi, da so se letos merodajni forumi in javnost premalo zanimali za prireditve vajenske mladine in šli mimo njih. Ali se zavedamo, kako s tem zadenemo naš mladi rod, na katerega toliko gradimo?

D. Z.

Festival mladinske glasbe v Središču

Šole v občinah Ormož in Središče so v nedeljo 25. maja t. l. za zaključek tedna mladosti in v proslavo 66. rojstnega dne maršala Tita priredile s sodelovanjem bližnjih hrvaških šol lepo uspeli in množično obiskani festival mladinske glasbe. Prireditev je bila pred Domom Partizana, sodelovala pa je tudi godba na pihala KPD Središče.

Pevci so nastopili najprej skupno z dvema skladbama pod vodstvom tov. Burga Rajka, nato pa je o pomenu mladinske glasbe spregovoril tov. Podhostnik. Sledili so nastopi posameznih šolskih pevskih zborov, ki so se predstavili občinstvu z 2 do 4 skladbami, nastopili pa so tudi tamburaši s šole Miklavž in folklorna skupina iz Nedelišča.

Številno občinstvo je pozorno sledilo lepo izvedenim točkam ter burno ploskalo posebno uspelim nastopom. Nekateri zbori omenjenih šol so v resnici to tudi zaslužili, vendar je treba reči, da so vsi dosegli zadovoljivo višino.

Spodbudno je, da sta Društvi prijateljev mladine v Ormožu in Središču, ki sta festival organizirali, povabili k sodelovanju šole in njihove pevske zbore iz sosednega Medžimurja, s čimer je bil dan poudarek povezavi pionirjev preko republiške meje.

Precej dolgemu programu je občinstvo kljub neznosni vročini vneto sledilo do konca.

Iz Velike Nedelje

Leto 1957 pomeni za kmetijsko zadrugo v Veliki Nedelji leto velikega preobrata. V tem letu je zadruga koncentrirala svoje poslovanje v novem Zadružnem domu ter konsolidirala poslovne težave, ki so izvirale iz prejšnjih let.

Zadruga je bila vse leto v stalnih stikih po raznih načinih kooperacije s svojimi člani, kreditirala jim je umetna gnojila, dobra semena in zaščitna sredstva, nabavo plemenske živine, odkupovala tržne viške ter se trudila pri pospeševanju vseh panog kmetijske proizvodnje. Preko svojih naprednih članov je tekmovala za višje hektarske donose pri pšenici in pri krompirju. Nekateri pridelovalci so dosegli pri pšenici donos 26 q po ha, pri krompirju pa 469 q po ha. Skupina s pšenico je dosegla 112.000 dinarjev nagrad.

Gospodarski plan zadruge za tekoče leto predvideva glede na predvideno gradnjo sladkorne tovarne v Ormožu mnogo obsežnejše pridelovanje sladkorne pese, kar so člani zadruge v polni meri razumeli ter sklenili pridelovalne pogodbe za pridelovanje sladkorne pese na petkrat večjih površinah kakor prejšnja leta. Člani zadruge tako postopoma opuščajo zastarele načine obdelovanja zemlje ter se oprijemljejo kultur bodočnosti. Tudi za hibridno koruzo so se navdušili, vendar v začetku le v omejenem obsegu, ker se hočejo najprej sami prepričati o tem, kar zatrjujejo kmetijski strokovnjaki o tej kulturi. Le z uvedbo teh in z zmanjšanjem števila ostalih kultur, bo nastalo tudi na področju KZ Velika Nedelja naprednejše kmetijstvo. Ker je področje zadruge poljedelsko-živinorejskega značaja, izhajajo iz tega za zadrugo najvažnejše naloge v zatiranju poljedelskih škodljivcev, predvsem koloradarja, kar bo letos prevzela zadruga za vse nasade. Škodljivec zaradi tega ne bo našel zaradi neistočasnega zatiranja po posameznikih zavetišča na posameznih parcelah ter bo zatiranje mnogo bolj uspešno. Zadruga si tudi prizadeva, da bi kmetovalci obnavljali stare ali zapuščene sadovnjake in vinograde in so že v teku potrebne predpriprave.

IZ ŽETAL

V Žetalah so v teku vse priprave za postavitev daljnovodnih drogov in transformatorskih postaj. Prebivalstvo nudi elektrifikacijskem odboru potrebno pomoč Saj si želi čimprej napeljati elektriko tudi v svoje domove. Odbor upa, da bo s skupini močmi, s podporo OLO Maribor in z razumevanjem DES postavljene naloge letos vsaj delno izpolnil.

Tečaj za žensko mladino je dobro uspel, čeprav je nekaj deklet stalo ob strani. Večina tečajnic se je še pozneje vključila v gospodinjski in šivalni tečaj, ki je s presledki trajal do meseca maja. Polovico vzdrževalnine so plačala dekleta sama, polovico stroškov pa je krila Kmetijska zadruga Žetale. Posebno pomoč je nudil tudi Glavni odbor RKS, ki je daroval šivalni stroj, Tekstilna tovarna Kranj pa je prispevala ostanke.

Vaška organizacije Rdečega križa je poleg svojih nalog pokazala veliko zanimanje za šolsko mlečno kuhinjo in pomagala pri zbiranju krompirja ipd. V šolski mlečni kuhinji Žetale se hrani preko 300 otrok. Zavod za gospodinjstvo v Mariboru je kuhinjo opremil z novim pohištvom. Nekaj časa so učenci dobivali celo dva obroka, zajtrk in enolončnico. Zaradi finančnih težav pa dobivajo sedaj samo malice.

Tudi prosvetno društvo se je utrdilo. V tem letu je dalo dve prireditvi, in nekaj dobro obiskanih predavanj. Na novo pa se je vspostavilo gasilsko društvo, za katerega delo je precej zanimanja.

-rak

Iz Vitomarc

(Nadaljevanje z 2. strani)

V razpravi so se starši pridno oglašali. Resnici na ljubo je treba povedati, da tokrat niso bili starši tisti, ki naj bi jih »slišali«, pač pa — učitelji. Prišlo je do očitkov nekaterim učiteljem, češ da podcenjujejo in omalovažujejo nekatere učence, predvsem iz oddaljenih krajev kot so Gibina in Slavšina. Učenci se čutijo zapostavljene, še bolj pa seveda starši. Mnogo ogorčenja je dvignila beseda »šmarnjački«, ki da z njo naziva učitelj učence v šoli, ker po njegovem mnenju vsi pijejo. Starši so bili mnenja, da zaradi nekaterih primerov alkoholizma pri učencih nikakor ne sme učitelj tega posploševati. Takšno ravnanje je tudi v nasprotju s pravilno vzgojo in upoštevanjem učenčeve osebnosti. Še druge ostre je bilo slišati na račun učiteljev, ki po mnenju staršev ne kažejo pravilnega odnosa do ljudi in krajevnih razmer, kar se seveda odraža pri otrocih.

Na sestanku je bilo čutiti, da takšna pot vodi šolo in dom narazen in da bodo morali učitelji poiskati pravo pot za zbližanje z ljudmi, katerih občutljivost kaže, da živi v njih zdrav in ponosen duh.

TZ

Turek se vda v nesrečo, Nemec se ji podvrže, Španec molči, Anglež se usmrti, Francoz upa. — (De Lévis)

Naj ostane med nami

O kletvicah

Oni dan mi je prijatelj Tonč na sprehodu po ptujskih ulicah pripovedoval sledeče: »V naše mesto je prišel pred nekaj dnevi zastopnik nekega večjega podjetja iz Srbije zaradi kupčije. Kot star znanec me je obiskal in tako sva včasih hodila skupaj. Opravki so naju zanesli v neko trgovsko pisarno. Ena od uslužbenk v tej pisarni je kaj prikupno mlado dekle. Moj južni brat je bil tako navdušen, da bi bil skoraj pozabil, po kaj je prišel. Kar naprej ji je dvoril in se ji laskal. Dekletu je bilo to seveda všeč. V drugačnih okoliščinah bi se bila prav gotovo domenila za sestanek. No, nazadnje se je znanec iz Srbije le spomnil svojih poslovnih zadev. Dekle bi moralo napisati nekakšen trgovski akt in je začelo iskati po pisarni ustrezno tiskovino. Te tiskovine pa ni in ni mogla najti. Odpirala je in zapirala predale, brskala med papirji — nič. Nazadnje je nevoljno rekla: »11, 6, 2, 6, 14, 21, 10.«

(Spoštovani bralec naj mi oprosti, če ga poprosim, naj si iz 25 črk slovenske abecede poišče namesto številk ustrezne črke.) Tonč mi je seveda namesto številk povedal dve kratki, vendar precej nespodobni besedi, ki sta postali v zadnjem času neizogibni in neizogibljivi srbohrvaški privesek našega vsakdanjega besedišča. Ta privesek uporabljajo veliki in mali, izobraženci in preprosteži, moški in ženske. Da, ženske, naš lepi, nežni spol!

Tonč je pravil dalje: »Tako je rekla, prav res. In prav nič je ni bilo sram. Saj še vedela menda ni, kaj so izgovorila njena lepa mala usteca! Mojemu južnemu bratu je bilo videti, kakor bi ga bilo nekaj zbodlo. Pogledal me je in zmajal z glavo. No, medtem je dekle našlo tiskovino. Moj južni brat se je poslovil precej zadržano.

Ko sva bila zunaj, sem skušal znancu dekle nekako opravičiti, češ, da ji je omenjena »krilatica« kar tako ušla itd. in da je drugače prav dostojno in pošteno dekle.

»Prav nič ne dvomim o dekletovi morali,« je odvrnil znanec, »vendar kar sem slišal, me je iznenadilo. Pri nas v Srbiji je res v navadi nelepo psovanje v raznih variacijah. Iz naših psovk bi lahko sestavil slovar. Vendar je pri nas vse to moška zadeva. Niti v sanjah si ne morem predstavljati srbsko devojko, ki bi izgovorila nekaj takega.«

Tema, ki sva jo obravnavala s prijateljem Tončem, nama je nudila mnogo snovi. »Žalostna nam majka,« je govoril Tonč, »sram me je, ko grem tako med ljudi, pa bodi med meščane ali kmete, dijake ali otroke, in slišim povsod te grde — kaj grde, naravnost ogabne kletvice in psovke. Že osnovnošolski in celo predšolski otrok jih uporablja, in to brez sramu. Če ga pokaraš, te začudeno pogleda, kakor bi hotel reči, češ, kaj je to takega ... Navadno pa ti zabrusi nazaj tako, da strmiš. Pa saj slovenščina, če prav pomislimo, niti nima kakih grdih kletvic. Na primer haloške »bog te frdamaj« ali pa »vrag te dal i skelil« — niti prvo niti drugo ni čisto slovensko. Najgrše kletvice in psovke smo si izposodili iz italijanščine, nemščine in seveda iz srbohrvaščine. Nekoč v mojih mladih letih se ni tako klelo in klafalo. Bile so seveda izjeme: kaki razvpiti pijanci in babjeki po beznicah. Če je kdo kai založil, da ni mogel najti, je rekel kvečjelu »ti šment, ti« ali pa »ti presneta reč«, ne pa »11, 6, 2, 6, 14, 21, 10.« Saj imamo tudi Slovenci prav krepke in osoljene izraze in rekla za vse priložnosti, za veselje, jezo, čudenje, strah itd., a te besede po navadi niso umazane. »Krepka primera, dala bi zanjo cekin«, pravi pesnik Župančič v Dumi. Ali ti je že kdaj pobožala uho savinjska »gromska pojata« ali kraška »strejla« ali »tristo medvedov« ali celo »stotavžent hudičev«? Vidiš, moj dragi Nanta, to je naše, domače, slovensko, ne pa ...«

»Tonč, kar praviš, podpišem z obema rokama. Strinjava se, kakor le kaj! Zato bi ti predlagal sledeče: »Daj, potrudi se in sestavi slovar pristnih in seveda spodobnih slovenskih kletvic. Razdeljene naj bodo v oddelke za vsako rabo in priložnost. Na primer kletvice, ki jih rabimo v jezi. Nekdo te razjezi, hitro vzameš iz žepa slovar in poiščeš ustrezno besedo. Ali preden jo najdeš, te morda jeza že mine. Dvojni dobiček: minila te je jeza, razen tega pa ti še zakleti ni treba. Saj kletvice pravzaprav niso potrebne — je tako?«

Nanta Kukec

KONCERT VIČAVSKEGA ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA DPD »SVOBODA« PTUJ

V ponedeljek, 2. junija t. l., bo imel svoj samostojni koncert ob 20. uri v Narodnem domu vičavski ženski pevski zbor. Nastopil bo z izborom pesmi, ki ga je naštudiral v zadnjem času in v obdobju svojega petletnega obstoja. Na sporedu tri in štiriglasnih narodnih in umetnih pesmi so zastopani skladatelji E. Adamič, R. Simoniti, G. Ipavec, F. Marolt, R. Gobec, Č. Pregelj, D. Bučar, P. Kalan, P. Lipar, M. Tajčevič, St. Mokranjec in R. Taclik. Majhno pevsko družino sestavljajo v glavnem gospodinje. Zbor je pod vodstvom zborovodij Draga Hasla in Tatjane Tomšič nastopal do lanskega leta pod okriljem SZDL terena Vičava na raznih proslavah in prireditvah; sedaj pa se je vključil kot samostojna sekcija v DPD »Svoboda« Ptuj. Vabimo Ptujčane h koncertu, obenem pa pozivamo vse pevke, ki so nekoč sodelovale v pevskih zborih, in take, ki žele sodelovati, da se temu edinemu redno delujočemu pevskemu zboru v Ptuju priključijo kot aktivne članice in ga pomnože. — Predprodaja vstopnic pri krojaštvu »Moda« Ptuj.

Olajšave za gospodinjske servise

Nedavno je bila v Beogradu seja upravnega odbora Zveze ženskih društev Jugoslavije. Eno izmed vprašanj, o katerih so razpravljali na seji, je bilo tudi vprašanje servisov za gospodinjstvo. Še zmeraj namreč nimamo zveznih predpisov, ki bi odrejali njihov položaj, zato urejujejo ta vprašanja skoraj povsod drugače. Največja težava pa je, da v okviru zakonitih predpisov ni moč najti take rešitve, da bi bili gospodinjski servisi oproščeni raznih družbenih dajatev.

Nekateri mislijo, da ne bi kazalo dati gospodinjskim servisom status podjetij. Seveda je povsem razumljivo, da tega tako važnega vprašanja ni moč rešiti, saj ustanavljamo gospodinjske servise predvsem zato, da bi se jih zaposlene žene lahko posluževale, to je, da bi bile njihove usluge res poceni. Podjetja morajo namreč plačevati tako prispevek za socialno zavarovanje kot za stanovanjski sklad, razen tega pa imajo še druge družbene dajatve. Že površna kalkulacija pokaže, da bi bile njihove usluge, zlasti še, če upoštevamo, da plačujejo industrijsko ceno za vodo in elektriko, precej drage in bi se jih zaposlene žene ne mogle posluževati.

Drugi predlagajo, naj bi bili gospodinjski servisi podjetja, vendar s posebnimi olajšavami. Za to tezo se zavzemajo, ker menijo, da bi morali biti gospodinjski servisi vendar le zaključene gospodarske enote, ki bi se morale same vzdrževati. Te vrste podjetij naj bi uživale olajšave predvsem glede družbenih dajatev, sicer pa bi poslovala povsem tako kot druga podjetja.

Tudi z zavodi, kar so letos že postali nekateri gospodinjski servisi, ne bi prišli na zeleno vejo. Ljubljanski biro za gospodinjstvo, na primer, je postal zavod. Zaradi tega mora plačevati 24 odstotkov prispevka za socialno zavarovanje, sedem odstotkov prispevka za stanovanjski sklad ter še 10 odstotkov proračunskega prispevka, skupno torej imajo 41 odstotkov na plače vseh dajatev in je moral svoje usluge podražiti za okoli 15 odstotkov. Tako stane sedaj enourna pomoč v gospodinjstvu od 60 do 70 dinarjev, prej pa od 50 do 65 dinarjev.

Tretji pa menijo, naj bi imeli gospodinjski servisi poseben položaj, kakor ga imajo nekatere vrste komunalnih služb. Le tako, menijo, bodo cene njihovih uslug najpristopnejše in bodo gospodinjski servisi res lahko služili svojemu namenu.

Vsi se torej strinjajo s tem, da bi morali gospodinjski servisi uživati olajšave in bržčas ima največ zagovornikov drugi predlog, po katerem naj bi bili gospodinjski servisi podjetja s posebnimi olajšavami, za kar so se odločili na že omenjeni seji upravnega odbora Zveze ženskih društev Jugoslavije. V pripravi je namreč zakon o stanovanjskih skupnostih, ki naj bi pravno uredil tudi položaj gospodinjskih servisov.

50 LET NAPREDNE TELOVADBE V PTUJU

V soboto, 24. maja t. l., je slavilo DTV »Partizan« Ptuj 50-letnico obstoja naprednih telesnovzgojnih društev v Ptuju. V gledališču je bila akademija vpričo številnega občinstva, članov nekdanjega Sokola in članov »Partizana« ter ostalih ki so poslušali poročilo tov. Vladislava Šarca in tov. Katice Bračkove o delu, težavah in uspehih telesnovzgojnega pionirstva v Ptuju tekom minule polovice stoletja in bili priča razvitja novega prapora »Partizana« v Ptuju.

Oba imenovana sta v svojih poročilih poudarila visoko patriotičnost ljudi, ki so šli skozi telovadnice »Sokola« in »Partizana« ter sedanjo nesebičnost in požrtvovalnost pri telesni vzgoji mladine ne glede na težave, ki jih je potrebno pri tem premagati. Vsem vaditeljem in telovadečim, od najmlajših do najstarejših sta se zahvalila za dosedanje delo in jih pozvala, naj vztrajajo tudi v bodoče pri tem delu po načelu »Zdrav duh v zdravem telesu!«

Nov krasen prapor »Partizana« je simbol želje po zdravem in pametnem ter svoji domovini predanem rodu naše domovine in bo spremljal članstvo »Partizana« na vseh prireditvah in proslavah, pri vseh nastopih in povsod, kjer bo za njim stopala vrsta krepkih, bistrih in neustrašnih telovadcev.

TOMBOLA * TOMBOLA *

Turistično in olepševalno društvo v Ptuju prireja dne, 6. julija 1958, ob 9. uri, na Titovem trgu TOMBOLO.

Tombolski dobitki so: moped, kuhinjska oprema, radijski sprejemnik, moško kolo, žensko kolo, mešalec, električni kuhalnik, blago za moško obleko, blago za žensko obleko, moški plašč, fotografski aparat, pekač, sodček vina, zavese, ura, likalnik, umetniška slika (olje), umetniška slika (olje), umetniška slika (akvarel Ptuja), umetniška slika (akvarel Haloz) in 600 ostalih dobitkov

Dobitniki tombolskih dobitkov plačajo 15 odst. davka.

Tombolske karte so v prodaji pri Državni loteriji v Ptuju in v vseh trafikah. Tombolske karte so po 50 dinarjev.

Dobitki so razstavljeni v trgovini pohištva »MERKUR« v Trstenjakovi ulici.

Praktični NASVETI

Z mlekom podaljšujemo življenje

Po navadi pravimo, da je mleko le za otroke in niso redki, ki se pohvalijo, da je bolje spiti kozarec vina kot mleka. Če pogledamo severnjaške narode, Švede, Norvežane in Fince, pa tudi nekatere druge evropske narode, bomo videli, da pri njih sicer uživajo alkohol, vendar da zaužijejo mnogo več mleka in posebno za Švedsko in Norveško velja, da je njihova splošna življenjska doba daleč nad splošno evropsko ravnijo in da znaša za Švedsko že nad sedemdeset let. Mnogi pripisujejo to tudi obilnejšemu uživanju mleka. To pa tudi ni nič čudnega, saj vsebuje mleko najvažnejše in osnovne sestavine, ki jih potrebuje človeški organizem. Liter polnomastnega mleka vsebuje na primer 35 gramov beljakovin, to se pravi polovico beljakovin, ki jih potrebuje odrasel človek na dan. To pa tudi ni pravzaprav nič čudnega, tudi za to, da zaužije potrebno količina kalcija. Liter mleka da organizmu polovico potrebne količine fosfora in tudi 60 odstotkov količine vitamina A. Mleko prav tako vsebuje mnogo vitamina B 2 in B 6.

Mnogi ljudje bi zato bili bolj zdravi, če bi mleka ne uživali samo kot dodatek h kavi, pač pa če bi ga redno uživali v zadostni količini, in to takoj zjutraj kot po kosilu ali večerji. Severnjaki pijejo mleko na primer kot osvežujočo pijačo s sadnimi sokovi, Bolgari pa na primer kot jogurt. Čeprav ne maramo reči, da ni koristen tudi kozarec dobrega vina, smo mnenja, da bi ne bilo odveč, če bi se v naših družinah popilo nekoliko več mleka.

Preizkusimo likalnik

Če smo sami popravljali električni likalnik in zamenjali ogrevalno spiralo ali bolje pritrdili kontakte ter zamenjali izolacijo, moramo likalnik pred uporabo dobro preizkusiti. To preizkušanje nam mora potrditi, da je likalnik povsem dobro popravljen in da nam zato pri uporabi ne bo pripravil kakega neprijetnega presenečenja. Možno je namreč, da nas kaj krepko strese. To zaključno delo je zelo enostavno in lažje kot bi si na prvi pogled mislili, hkrati pa tudi nujno. Za ta poizkus uporabimo poizkusno žarnico. Preden pa s poizkusom začnemo, moramo likalnik postaviti na mizo ali kak drug predmet, ki ni prevodnik električne energije. Nato vključimo poizkusno žarnico in enopolno vtikalo priključimo na en pol priključenega stikala, drugo enopolno vtikalo naslonimo na kovinski oklep likalnika. Če bi ob istočasnem dotiku likalnika s strani obeh vtikal žarnica zasijala je očitno, da likalnik ni pravilno popravljen. Po navadi gre le za slabo izolacijo in tedaj moramo začeti popravilo znova in posebno pregledati izolacijo. Lahko pa se nam tudi zgodi, da žarnica ne zasije, kljub temu pa likalnik ne greje. In tedaj moramo spet od začetka pregledati vso dovodno pot od vtikala v zidu do priključka v likalniku, kajti nekje stika ni.

OBROKI

»Tožitelj trdi, da ste mu prisolili pet zaušnic.«

»Ni res, dal sem mu samo eno. Ker pa je bolj slaboten, sem mu jo dal v obrokih!«

Kino

MESTNI KINO PTUJ bo predvajal od 31. maja do 1. junija ameriški barvni film »Črni labod«.

KINO MURETINCI bo predvajal od 31. maja do 1. junija ameriški film »V prepadih Colorada«.

KINO MAKOLE bo predvajal od 31. maja do 1. junija ameriški barvni film »Lili«.

KINO »VEDROST«, MIKLAVŽ PRI ORMOŽU bo predvajal 31. maja in 1. junija 1958 ameriški film »Možje«.

Vabilo

Združenje šoferjev in avtomehanikov LRS, podružnica Ptuj, vabi na redni mesečni sestanek, ki bo v nedeljo, 1. junija 1958, ob 8. uri v mali dvorani Mestnega komiteja ZKS Ptuj.

Odbor

Gledališče Ptuj

Petek, dne 30. maja 1958, ob 20. uri: Axelrod: „SEDEM LET SKOMIN". Abonma in izven. Gostovanje v Kidričevem.

Sobota, dne 31. maja 1958, ob 20. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Red: Premierski in izven, zadnja premiera.

Nedelja, dne 1. junija 1958, ob 18. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Abonma in izven. Gostovanje v Majšperku.

Torek, dne 3. junija 1958, ob 20. uri: Harris: „MOLČEČA USTA". Gostovanje v Središču, poslovilna predstava.

Sreda, dne 4. junija 1958, ob 16. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Red: LMS-I.

Sreda, dne 4. junija 1958, ob 20. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Red: Sreda in izven.

Četrtek, dne 5. junija 1958, ob 16. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Red: LMS-II.

Četrtek, dne 5. junija 1958, ob 20. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Red: Četrtek in izven.

Petek, dne 6. junija 1958, ob 16. uri: Hugh: „VSAKIH STO LET". Red: LMS-III.

Radio Ljubljana in Maribor

LJUBLJANA

NEDELJA, 1. JUNIJ

6.00—7.00 Domači nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Operetni zvoki. 8.00 Športna reportaža. 8.15 Parada popevk. 8.45 Mladinska igra — Grimm: Trnjulčica „Bratci veseli vsi ..." 10.00 Še pomnite tovariši ... — Janko Mehle: Napada na Drvar ne bom pozabil. 10.30 Pokaži, kaj znaš! (Prenos javne oddaje iz opernega gledališča v Ljubljani). 12.00 Revija zabavnih melodij. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila. 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 16.15 Milorad Markovič: Teče Sutjeska (reportaža). 16.45 Glasbeni mozaik. 17.30 Radijska igra — Edmund Morris: Lesena skleda (ponovitev) 1823 Koncert lahke glasbe. 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Variete na valu 327,1 m. 21.15 V plesnem ritmu. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Nočni koncert. 22.55 Poročila. 23.00—23.15 in 23.30—23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

Za vsakogar nekaj zanimivega

Vedno več avtobusov

Avtobusni promet se po številu opravljenih potniških kilometrov sicer še ne more meriti z železniškim, čeprav je število prevoženih kilometrov v zadnjem času zelo naraslo in se je na primer od leta 1948 dvignilo od 111 milijonov 477 tisoč potniških kilometrov na 314 milijonov 19 tisoč potniških kilometrov lani, to je skoraj za trikrat. V železniškem prometu pa je bilo na primer lani opravljenih 1087,9 potniških kilometrov. To pomeni, da se potniki še vedno na daljših relacijah raje poslužujejo železniških storitev, medtem ko na krajših progah vedno bolj prevladuje avtobusni promet.

Hiter napredek avtobusnega prometa je razviden tudi iz števila prog, ki še neprestano narašča. Leta 1954 jih je bilo v vsej Sloveniji 123 v skupni dolžini 6155 km, 1955. leta 128 v dolžini 8157 km, 1956. leta 157 v dolžini 10.029 km, lani konec leta pa 203 v dolžini 13.460 km. Da je razmah hiter, kaže tudi dejstvo, da se je že letos do marca v primerjavi s stanjem konec lanskega leta število avtobusnih linij povečalo za 17 in je znašalo torej 220.

V Sloveniji je danes 18 podjetij, ki se ukvarjajo z avtobusnim prometom. Od teh 18 podjetij so štiri taka, ki jim prevoz ni osnovna dejavnost. Sem spadajo »Putnik Slovenija« iz Ljubljane, »Podjetje za PTT promet« iz Ljubljane, »Rudnik svinca« iz Mežice in »Mestna komunala« iz Ptuja. Ta podjetja razpolagajo skupno z 21 avtobusi, ki obratujejo na 17 progah v skupni dolžini 526 km.

Med ostalimi 14 podjetji je po številu avtobusov na prvem mestu »SAP-Turist biro« iz Ljubljane s 46 avtobusi, ki mu slede »Avtobusni promet« iz Maribora s 36 avtobusi, »Avtopromet Gorica« iz Nove Gorice ter »Avtobusni promet« iz Celja s po 34 avtobusi ter »Slavnik« iz Kopra z 31 avtobusi. Med močnejša podjetja spadata še »Avtopromet« iz Kranja in »Transturist« iz Škofje Loke, vsako z 18 avtobusi, »Avto« iz Kočevja, »Gorjanci« iz Novega mesta in »Prevoz« iz Brežic s po sedem avtobusi. Manjše število avtobusov pa imajo še podjetja: »Avtoprevoz« iz Zagorja, »Prevozno podjetje« iz Trbovelj, »Avtopromet« iz Kamnika in »Avtoprevoz« iz Bohinjske Bistrice.

Avtobusna postaja na Glavnem trgu v Mariboru

Po številu avtobusnih linij je na prvem mestu »Avtopromet Gorica« s 37 linijami v skupni dolžini 2054 km. Sledi mu »Slavnik« iz Kopra z 29 linijami v dolžini 1490 km, »Avtobusni promet« iz Maribora z 28 linijami v dolžini 1896 km in »Avtobusni promet« iz Celja z 28 linijami v dolžini 1065 km, »SAP-Turist biro« iz Ljubljane, ki je po številu avtobusov najmočnejše slovensko podjetje, vzdržuje le 27 linij, ki pa po dolžini 2918 km močno presegajo vsa druga podjetja. — »Transturist« iz Škofje Loke ima 15 linij v dolžini 941 km, »Avtopromet« iz Kranja 14 linij v dolžini 658 km, »Podjetje za PTT promet« iz Ljubljane 13 linij v dolžini 331 km, vse druge linije pa vzdržujejo druga, manjša podjetja.

Nepotrebni izdatki

V nemškem mestecu Mesmerode je župan odklonil predlog, da bi mestna občina postavila v kopališču oblačilne kabine. Utemeljeval je svoj sklep, češ da so današnje kopališke vile tako spretne v preoblačevanju, da bi bili za te potrebe izdatki res povsem odveč in si jih občina lahko prihrani. Da svojo odločitev še bolj podkrepi, je poudaril, da se je o tem že sam ponovno prepričal. Opazoval je dekleta pri preoblačenju za kopanje in moral je (z obžalovanjem, kar pa je zamolčal) vedno znova ugotoviti, da gre to prav lahko in lepo tudi brez kabin.

Ptice vedo za atomsko nevarnost

Že dolga stoletja se selijo ptice selivke, zdaj lete s severa na jug, zdaj spet z juga na sever. Držijo se vedno istih, natančno določenih poti. Ena izmed takšnih stalnih ptičjih poti je vodila tudi čez puščavo Las Vegas. Toda odkar se je pred leti v tej puščavi razpočila ameriška atomska bomba, so ptice selivke spremenile smer svojega leta. S posebnim čutom so zaznale smrtno nevarnost atomskega ozračja in se ji ognile, čeprav so morale pri tem napraviti velik ovinek in ubrati za stotine kilometrov daljšo pot. Vsem pa se ni posrečilo ubežati poginu. Najdrznejše med njimi so napravile premajhen ovinek, zašle so v atomsko meglo in popadale mrtve na zemljo.

Kako so mogle ptice tako hitro začutiti, da polet čez puščavo Las Vegas ni več varen? Človek zaznava smrtonosne radioaktivne žarke s posebnim aparatom, z Geigerjevim števcem. Te priprave ne more pogrešati nihče, ki ima kaj opravka z atomskimi poskusi. Ptice seveda nimajo Geigerjevega števca, zato pa imajo po mnenju strokovnjakov neki poseben čut, s katerim zaznavajo radioaktivno izžarevanje. Kako bi si sicer mogli razložiti, da so po eksploziji atomske bombe nenadoma zapustile staro pot, po kateri so se selili vsi njihovi predniki.

Že dolgo vemo, da imajo živali, posebno ptice, močno razvit orientacijski čut. Koliko je že bilo primerov, da so se na primer mačke ali psi vrnili k svojim gospodarjem popolnoma sami. Pri tem so prepotovali neznane dežele, naleteli na najrazličnejše ovire in težave, toda nazadnje so le prišli domov. Kakor ne vemo, od kod živalim tako razvit orientacijski čut, tako tudi niso mogli ugotoviti, od kod nenadoma novi čut, s katerim zaznavajo ptice selivke atomsko nevarnost.

Naj bo kakor koli, vendar so »neumne« živali v tem primeru dokazale, da vedo, kakšno nevarnost pomeni radioaktivno izžarevanje. Človek, razumsko bitje, pa še kar naprej razpravlja in dopušča, da se poskusi z atomskimi bombami nadaljujejo.

Z golo roko ujel jazbeca

Nedavno sem se vračal preko Janežovskega vrha proti desterniški šoli. Tik pred šolo sem v gozdičku srečal kmeta Simoniča, njegovo ženo in deklico Martiko, ki so se vračali domov. Nismo skupaj napravili nekaj korakov, kar nas je deklica opozorila na čudno žival, ki je lezla proti nam navkreber dobrih pet korakov pred nami. S Simoničem sva stekla proti živali; belo-lisasti jazbec je malomarno dvignil glavo proti meni, v tem trenutku pa ga je že Simonič prijel za vrat.

Občudovali smo zimskega zaspanca, ki se je dal tako hitro in enostavno ujeti. Verjetno je bil to eden prvih njegovih spomladanskih sprehodov. Žival je bila lačna, suha in sestradana. Po močni belo-črni lisasti glavi in črnih debelih nogah z ostrimi in dolgimi kremplji smo sklepali, da je žival precej stara.

Simonič je odnesel jazbeca domov ter ga še tisti večer izročil lovcu Čehu Marjanu iz Janežovcev. Baje se je sestradana žival še istega večera s slastjo lotila koruznega storža. MB

DOMISLICE

Ni žalostno, da je človek star, temveč da ni več mlad. — (A. Dumas sin)

Zakaj se resnica predstavlja povsem gola? Da jo lahko vsak obleče po mili volji. — (ital.)

Mednarodno srečanje godbenikov

Mednarodni svet za glasbo pripravlja v Parizu veliko zborovanje godbenikov, dirigentov in skladateljev, ki se ga bodo udeležili zastopniki iz vsega sveta. Mednarodni svet za glasbo je neuradna organizacija, ki jo je leta 1949 ustanovila UNESCO z namenom, da posreduje glasbene kulture raznih dežel.

Letošnji festival v Parizu, o katerem pravijo, da mu še ni bilo enakega, bo posredoval širši javnosti dosežke desetletnega dela umetnikov, ki se ukvarjajo z glasbo kot govorico, ki je skupna vsem narodom sveta in s tem sredstvo za zbliževanje prebivalcev daljnih dežel.

Slavnosti letošnjega festivala, katerega otvoritvena prireditev bo posvečena francoski glasbi, se bodo začele letošnjo jesen v pariški Operi. Na sporedu, ki še ni bil objavljen, bodo koncerti klasične in moderne evropske, azijske in ameriške glasbe.

Za mednarodni festival v Parizu se je že doslej prijavila vrsta orkestrov pa tudi posameznih umetnikov. Tako so se vabilu odzvali berlinski in dunajski filharmoniki, simfonični orkester italijanskega radia, orkester urugvajskega radia (ki bo tokrat prvič gostoval v Evropi), švicarski komorni orkester, češki filharmonični orkester in drugi.

PRED SODNIKOM

»Zakaj pa niste poskusili s poštenim delom?«

»Saj sem, visoko sodišče. Trikrat sem kupil srečke, pa ni nič pomagalo.«

ZAVAROVANJE DREVESNEGA PARKA V TURNIŠČU PRI PTUJU

Z odločbo Sveta vlade LRS za prosveto in kulturo št. 971/2-51. z dne 2. 6. 1951, ki je izšla v Uradnem listu LRS št. 21 z dne 19. 6. 1951, je bil park ob gradu na Turnišču zavarovan ter je bil ta ukrep utemeljen takole:

»Drevesni park v Turnišču, edini objekt te vrste na Dravskem polju, se zaradi svojih starih, močno in lepo razvitih dreves domačih in eksotičnih vrst ter lepotičnega grmovja, ki so porazdeljena po skupinah in posamič po tratah v obliki angleškega parka, ter zaradi svojega ribnika, ki ima mnogo izvirkov, močnih vrelcev in redke močvirne rastline, zavaruje kot prirodna znamenitost.«

To zavarovanje zajema skupno z ribnikom okrog 18 ha zemljiških površin.

V zavarovanem območju parka se prepoveduje:

a) kakršnokoli poškodovanje drevja in grmičevja, parkovnih sprehodnih poti in trat;

b) hoja izven dovoljenih poti, poleganje po tratah parka in odmetavanje odpatkov in podobno;

c) paša živine in vožnja s kakršnimikoli vozili;

d) kopanje v ribniku in trganje vodnega rastlinstva.

Varstvo parka se izroča Kobilarni Turnišče, ki kot upravni organ skrbi za njegovo vzdrževanje.

Kršilci navedene odločbe se kaznujejo po 18. členu splošnega zakona o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih redkosti z dne 4. 10. 1946 (Uradni list FLRJ št. 81-576/46).

Mnogo starega drevja v tem parku je v odmiranju in zaradi tega je park potreben temeljite obnove, rednega vzdrževanja in seveda predvsem zaščite.

Uprava Kobilarne Turnišče je že lani začela z načrtno obnovo ter je posadila znatno število drevesnih sadik, domačih in pa zlastih nabavljenih iz znane drevesnice lepotičnega drevja Opeka pri Vinici na Hrvaškem. f

Letos je posadila tega še mnogo več in to sadik, nabavljenih iz drevesnic Radvanje pri Mariboru ter Arboretuma Volčji potok pri Kamniku.

Vse načrtovanje za strokovno obnovo parka, ves ta trud in strošek pa bo brezuspešen, če se ne bo park ne le z odločbami temveč tudi praktično, energično zaščitil.

V zadnjih letih je žal razbrzdano pohajkovanje po parku prešlo v brezobzirno razvado. Skozi park so si pešci in kolesarji napravili kar »haloško bližnico«, kot da jim prava cesta že ni več potrebna. Mali in velik igračkarji in nagajivci lomijo cvetje in mladje komaj posajenh sadik. Vseh nekulturnih dejanj naštevali ne bomo.

Uprava Kobilarne Turnišče je ne samo legitimirana temveč tudi odgovorna, da tukaj ustvarja red.

Da se neznosnemu in nedopustnemu stanju, ki se je tukaj razpaslo, naredi konec, smatra uprava Kobilarne Turnišče za potrebno kot prvi ukrep to, da se takoj zapre dohod v park na severozahodni strani.

Za ljudi, ki upravičeno in s pravilnim odnosom do prirodnih lepot prihajajo na Turnišče, zadostuje glavni vhod na južni strani.

Uprava Kobilarne Turnišče zaupa v vodstva vzgojnih ustanov, kulturnih in političnih organizacij ter v oblastvene organe, da bodo vse nujne ukrepe in napore za praktično zaščito parka na Turnišču z razumevanjem podprli.

Uprava Kobilarne Turnišče
pri Ptuju

Hodnik Marjan na državnem prvenstvu v Zagrebu

Pred nekaj dnevi se je v Zagrebu začelo državno prvenstvo v kegljanju za posameznike in ekipno prvenstvo. Tega prvenstva se je udeležilo 30 slovenskih kandidatov, med njimi je tudi naš znani Marjan Hodnik. Tekmovali bodo v mednarodnem slogu. Tekmovanje se je pričelo 24. maja ter se bo končala 28. maja. Prav ta zadnji dan bo startal naš Marjan.

Osemindvajsetletni miren fant, po poklicu strojni ključavničar v Avtokaroseriji, se je začel baviti s tem lepim športom pred dvema letoma. Kmalu po izgradnji novega dvosteznega kegljišča je dobil veselje in se odločil, da bo poleg svojega očeta in brata tudi sam postal aktiven igralec in član kegljaške sekcije. Vrhunec svojega vestnega dela je dosegel prav v letošnjem letu. V ostri konkurenci se je prijavil za vstop v republiško tekmovanje v Mariboru in dosegel drugo mesto ter tako plasiral v nadaljnja tekmovanja v Kranju. Tudi v zadnjem odločilnem srečanju v Kranju se je dobro izkazal in se tako plasiral v končno tekmovanje na državno prvenstvo v kegljanju za posameznike v Zagreb. V zadnji fazi predpriprav za državno prvenstvo ga vidimo vsak dan na kegljišču, kjer pridno in vneto trenira ter se tako pripravlja na ognjeni krst v Zagrebu. V zadnjem času teh priprav je dosegel nekaj lepih rezultatov in tako postavil rekord kegljišča ter se nevarno približal znamki 900. V 2x100 lučajih je podrl 895 kegljev in tako dosegel enega izmed najboljših rezultatov v Sloveniji. Pa.

ŠPORT

Drava—Maribor 1:0 (1:0)

Pred rekordnim številom gledalcev sta še v nedeljo predstavili sodniku Glušiču iz Varaždina naslednji enajstorici:

Maribor: Grizolt (Kreač), Ferš, Degan, Rajninger, Senebar, Kovač, Ljubša, Pirc, Kreač, Vidic in Bračič.

Drava: Gorup, Letonja, Mesarič, Musič, Markovič, Strehar, Herceg, Vogrinčič, Komel, Modrinjak in Kovač.

Že takoj v začetku so prevzeli iniciativo domačini, ki so jih gledalci vneto spodbujali. Prve poteze so bile nervozne, tako da je žoga večkrat šla nasprotnemu gledalcu in pri tem napačnem podajanju se je odlikoval Komel. Gostje so se zelo borili in brez velikih težav prehajali v polje domačinov. Igra postaja vedno bolj ostra in napeta, tako da je moral sodnik v 10. minuti prekiniti igro za nekaj časa. Dva igralca gostov sta morala zapustiti igrišče in gostje so nadaljevali igro z devetimi igralci. V malo težjem spopadu je bil poškodovan srednji krilec in minuto kasneje še vratar gostov Grizolt. Gostje so se potem še z večjo požrtvovalnostjo borili naprej in obdržali do 32. minute neodločen rezultat. Domače moštvo je začelo podcenjevati nasprotnika in igra postaja vedno bolj nezanimiva.

Gostje so zelo redko prišli v obrambni prostor domačinov, tako da vratar Gorup ni imel priložnosti, da bi se izkazal. Drugi del igre je bil pravtako zelo nezanimiv, vendar so gostje pokazali nekaj zelo lepih akcij.

Glavna hiba je še vedno domači napad, ki je bil samo v drugem polčasu štirinajstkrat v offsidu in tako je bilo razveljavljenih nekaj golov. Rezultat se do konca tekme ni spremenil in domače moštvo je tako doseglo zadnji dve dragoceni točki. V ekipi gostov se je odlikoval vratar Kreač in Rajninger, dočim je bil v domači ekipi najboljši mož Musič, najslabše pa je igral ves napad Drave.

Pionirji Drave so gostovali v Račah in odigrali tekmo proti domačemu »Partizanu«. Rezultat tekme je neodločen 1:1 (0:0). Pa.

Komisija za odpuste in namestitve delavcev in uslužbencev pri trgovskem podjetju »Vesna« Ptuj razpisuje

DELOVNO MESTO NABAVNO-PRODAJNEGA REFERENTA in

BLAGOVNEGA KNJIGOVODJA.

Zaželena je potrebna strokovna izobrazba. — Plača po tarifnem pravilniku. — Interesenti naj vložijo prošnjo v upravi podjetja Ptuj, Trstenjakova št. 1.

UČENCA(-KO)

sprejme v učno razmerje trgovina z mešanim blagom »Delikatesa« v Ptuju.

Kandidat mora imeti 4 razrede gimnazije, biti mora zdrav in doma iz Ptuja ali iz bližnje okolice.

Prijave se sprejemajo v trgovini. Izbor kandidata izvrši delavski svet trgovi.

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve ObLO LEŠJE

razpisuje

na podlagi 33. in 164. člena Zakona o javnih uslužbencih (Ur. l. FLRJ št. 53/57) naslednja delovna mesta v upravi ObLO Lešje-Majšperk:

1. ŠEFA ODSEKA ZA FINANCE — višja ali srednja strokovna izobrazba z upravno prakso.

2. REFERENTA ZA KMETIJSTVO — srednja strokovna izobrazba s parletno prakso v upravni službi.

3. REFERENTA ZA STANOVANJSKE IN KOMUNALNE ZADEVE — srednja strokovna izobrazba z nekaj prakse v upravni službi.

4. REFERENTA ZA ODMERO DAVKOV — srednja strokovna izobrazba ali nižja strokovna izobrazba in večletna praksa.

5. RAČUNOVODJA — nižja strokovna izobrazba in večletna praksa.

6. DAVČNEGA IZTERJEVALCA — nižja strokovna izobrazba in nekaj prakse.

7. ŠTIRI ADMINISTRATIVNE MOČI — nižja strokovna izobrazba in administrativna šola.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, dokazila o strokovni izobrazbi in življenjepisom pošljite najkasneje do 10. junija 1958 ObLO Lešje, pošta Majšperk.

Komisija za uslužbenske zadeve.

Oglasi in objave

Prodam

SUHE SMREKOVE DESKE colarice prodam. Vprašajte v upravi.

ENOVPREŽNI VOZ in ročni voziček prodam. Vprašajte Koštomaj Skorba, Hajdina.

POSESTVO S HIŠO prodam v Podvincih 131 pri Ptuju.

OKNA Z OKNICAMI 80x60 in 24-basno harmoniko prodam. Korošec Ana, Ob Studenčnici 7, Ptuj.

GOZD v izmeri 147 arov in vinograd v izmeri 22 arov v Polenšaku pri Ptuju prodam po ugodni ceni. Tozadevne informacije iz prijaznosti pri Fras Francu, Hlaponci, pošta Polenšak.

HROMATIČNO HARMONIKO — 32-basno — majhno, ugodno prodam. Ilovšek, Videm pri Ptuju.

NOVI LICER VOZ z gumijastimi kolesi prodam. Janez Vučina, Grajena 25 pri Ptuju.

Stanovanja

UPOKOJENKI ali zakoncema brez otrok nudim sobico za pomoč na posestvu. Prav tam se dobi poceni lep krompir za rejo. Ptuj — Zagrebška 41.

NJIVO v Turnišču pri Ptuju dam v najem. J. Perše, Studenci, Limbuška c. 63, Maribor.

DEŽURSTVO ZDRAVNIKOV

Dr. Pirc Ladislav, Ptuj, Žnidaričeva, telefon štev. 73, v torek, 3. junija 1958, od 16. do 7. ure; dr. Medved Ivo, Ptuj, Na tratah, v ponedeljek, 2. junija 1958, od 16. do 7. ure in v četrtek, 5. junija 1958, od 16. do 7. ure; dr. Rakuš Franc, Ptuj, Ormoška cesta, v sredo, 4. junija 1958, od 16. do 7. ure; dr. Poznik Aleksander, Ptuj, Ciril Metodov drevored, v nedeljo, 1. junaj 1958, v torek, 3. junija 1958 in v četrtek, 5. junija 1958; dr. Neudauer Ljuba, Ptuj, v ponedeljek, 2. junija 1958 in v sredo, 4. junija 1958.

Upokojenci!

Zveza upokojencev, krajevni odbor v Ptuju, priredi svoj redni letni občni zbor

V SOBOTO, 31. MAJA, OB 15. URI (OB TREH POPOLDNE)

v sejni dvorani občinskega komiteja v Ptuju, Miklošičeva cesta. — Dnevni red je razviden na oglasni deski v društveni pisarni. Pridite polnoštevilno!

Upravni odbor

PREKLIC

Podpisani preklicujem neresnične besede, katere sem izrekel proti Koreža Francu iz Spuhlje. — Kokoljič Janez, Grajenščak.

VREME

ZA ČAS OD 28. MAJA DO 8. JUNIJA

Med 28 in 29. majem pričakujemo padavine z ohladitvijo, nato bo v splošnem lepo vreme, le po 1. juniju 2 — 3 dni pogoste krajevne nevihte, predvsem na Gorenjskem in v severni Sloveniji. V. M.

Trgovskega poslovodja za trgovino z mešanim blagom sprejme takoj v službo kmetijska zadruga Vitomarci